

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

De suspensione contenta in Constit. Greg. XV. Incrutabili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

4 Item non habet locum in electione Abbatissæ, quæ fit per institutionem, præsentationem, sive nominationem, quia, qui ex privilegio, aut ex lege fundationis Monasterii, hanc facultatem habet, poterit eam perpetuò, vel ad tempus longius præsentare, etiam in Italia, Barb. de jur. Eccles. lib. 1. c. 46. n. 37. Donat. prax. rer. reg. tom. 4. tr. 7. q. 23. nu. Card. de Luc. suprâ Concil. dis. 37. n. 20.

5 Neque locum obtinet extra Italiam, nec minùs in Conservatoriis, & Domibus piis virginum, & Mulierum collegialiter viventium, in quibus clausura non servatur, ut respondit Navar. conf. 7. de stat. monac. per tot. ubi loquitur de Ven. Domo Oblatarum Turris Speculorum Urbis.

6 Verumtamen, licet sententia Navarri, inspecto Constitutionis tenore vera sit, ex quo in ea strictè de Monialibus S. Benedicti, Cisterciensium, Carthusiensium, & aliorum ordinum, sermo fit: tamen cum in c. indemnitatibus §. Supradicta de elect. in 6. dicatur, quod quæ statuta sunt ibi circa electionem Abbatissæ, & Priorissæ Monialium, servari debeant etiam in Domibus & Collegiis Mulierum, & oblatarum in quibus vota solemnia religionis non emittuntur, ut ibi -- supradicta siquidem, nedum in Monasteriis, in quibus sunt Moniales viventes sub aliqua ex religionibus approbatis: sed etiam in illis ubi sunt juxta quarundam Provinciarum consuetudinem Mulieres, quæ nec propriis renunciant, nec professionem faciunt regularem, sed vivunt ut in Sæcularibus Ecclesiis Canonice sæculares volumus per omnia observari: certum videtur quod nisi statutum fundationis obstet, vigore dispositionis juris d. Constitutio ad Congregationes Mulierum Oblatarum, sive Tertiariarum sit extendenda, & in earum electionibus observanda, prout jam declaravit S. Congr. Episc. ut testantur Pasqualig. loco supra citato n. 671. Nicol. in fosc. verb. Conservatorium nu. 3. & pro indubitato de jure tenet Passerin. de elect. cap. 40. n. 30. At in his poterit Ordinarius dispensare, ut Superiorissa valeat confirmari, & rec legi ad aliud triennium, Nicol. loco citato.

De suspensione contenta in Constit. Greg. XV. Inscrutabili. Bullar. tom. 4.

S U S P. VI.

S U M M A R I U M.

- 1 Electio Abbatissæ in Monasteriis Regularibus subjectis, si fiat sine præsentia Episcopi, an, & quando sit valida, vel invalida, ostenditur. & n. 2. & 3.
- Superiores Regulares, qui ad electionem Abbatissæ processerunt, non expectato Episcopo, possunt puniri, ibi.
- 4 Datur formula declarationis animi Episcopi, super præsentia electionis Abbatissarum exemptiarum.
- 5 Constitutio Synodalis in rebus specialiter Ordinario commissis, ligat etiam Regulares.
- 6 Electio Abbatissæ per vota non secreta, nulla est, quamvis hoc contingat ex ignorantia, & adducitur pro limitatione doctrina Sperelli.
- 7 Electio Abbatissæ nulla est, quando electa non habet requisita Concilii vel est corrupta, illegitime nata, excommunicata, suspensa, aut interdicta, quamvis tolerata.
- 8 Electio facta per scrutinium auriculare, dicitur secreta.
- 9 Electio facta coram simplicibus testibus, & non coram scrutatoribus est nulla. Scrutatores obligantur ad secretum. ibi.
- 10 Electio Abbatissæ in Monasteriis Regularibus subjectis, prorogari, fieri, & confirmari non debet sine consensu Episcopi.
- Abbatissa canonicè electa, si officium sibi impositum acceptare recusat, potest censuris cogi ad acceptandum ibi.

ADNOTATIONES.

HÆC Constitutio fuit à me data per extensum cum declarationibus

bus nonnullorum dubiorum desuper emanatis, par. 1. in *Appendic. pag. 305.* Præter autem ibi notata ea oritur, quod postquam Episcopus declaraverit velle uti potestate hic sibi tributa; Regulares non possint in Monasteriis Monialium ipsis subjectis Abbatissas, seu Præfectas eligere, nisi in prius ipse, de tempore electionis fuerit monitus, ideoque si Abbatissa eligeretur absque præsentia, & assistentia Episcopi, si ve ejus delegati, tamquam nulliter, electa remaneret, suspensa, si credimus Nicolio in *fosc. verb. Abbatissa n. 4.* quem bona fide sequitur Lantusc. *theatr. regular. cod. verb. nu. 8.* & eos non reprobabat Pignatell. *consult. 120. n. 4. tom. 8.*

2 At si veritatem inquirimus, debemus dicere, quod electio Abbatissæ in Monasteriis Regularibus subjectis taliter facta, sit quidem valida, sed possit ab Episcopo spreto, nulla (si velit) declarari, ut melius observat Passerin. *de elect. cap. 40. nu. 20.* Superiores autem, qui Episcopo non monito, aut tempore determinato non expectato, ad electionem processerunt, possunt puniri, ut declaravit S. Congreg. Concilii, in *Bullar. tom. 4. part. 102.* & hoc dicit Decretum, quod male pro se allegat Nicolius, ut videri potest in meo citato codice in *Appendic. pag. 308.* & hoc quoque firmant Barb. *de jur. Eccles. lib. 1. cap. 45. num. 34.* Gavant. in *manual. verb. Monialium officiales num. 13.* Donat. *prax. tom. 4. tract. 7. quest. 10. nu. 3.* & alii ab eis allegati Cæterum in hac Bulla nullum adest verbum, sed clausula, ex quo, seu qua valeat inferri ad nullitatem electionis Abbatissæ factæ sine præsentia Episcopi, sed solum datur ei potestas facultativa per se vel per alium præsidendi, si velit. & ideo requiritur animi declaratio, quæ modo sequenti vel simili concipi poterit.

Animi declaratio in Synodo facienda.

3 Volentes nos uti facultate nobis in hac parte attributa à Constit. San. me. Gregor. XV. *Inscrutabili*, interessendi, & præsidendi electionibus Abbatissarum, Priorissarum, Præfectarum, vel Præpositarum Monasteriorum Mo-

nialium, jurisdictioni Superiorum Regularium subjectarum: hac nostra Constitutione declaramus velle per nos ipsos, vel per alium à nobis delegandum interesse, & præsidere quoties casus eligendi evenierit, electioni Abbatissarum, & Superiorissarum Monasteriorum Monialium, gubernio Regularium exemptorum subjectarum hujus nostræ Diœcesis, ideo monemus, & interpellamus Superiores Regulares omnes pro tempore, ne ad electionem dd. Abbatissarum, & Superiorissarum quocunque nomine appellentur, deveniant, nisi prius nobis, & successoribus nostris de electionis significato, sub penis censurarum, & aliis arbitrio.

Hæc animi declaratio, si fiat in Synodo (quæ in re specialiter Ordinario commissa obligat, & ligat etiam Regulares, ut tradunt Ricc. in *prax. par. 4. resol. 380. num. 5.* Donat. *prax. rer. regul. tom. 1. par. 2. tract. 13. quest. 25. nu. 6.*) habet vim specialis monitionis: si verò in Synodo facta fuisse, non reperiatur, alio modo legitimo Superioribus Regularium notificanda erit.

6 Nulla autem esset Abbatissæ electio, tam in Monasteriis Regularibus subjectis, quam in aliis, si eligeretur per vota non secreta, quamvis hoc contingeret ex ignorantia: in qua nullitate, nec Superiores, Regulares, nec Episcopus dispensat Barbos. *de jur. Eccles. lib. 1. c. 165. nu. 6.* Gavant. in *manual. verb. Monialium Officiales in addit. num. 1.* Passerin. *de elect. cap. 40. num. 12.* & alii quos cumulat Sperell. *dec. 161. n. 1. & seq. per tot.* qui tamen in sequenti *dec. 162.* post longam disertationem *nu. 67.* per doctrinam Innoc. in *cap. quod sicut 27. sub num. 8. in fin. de elect.* concludit, quod electio nulla ob non servatas solemnitates jurispositivi ex eligentium, & electæ inscitia, teneat in foro conscientie, aded ut electa non teneatur ultroneè dimittere Prælaturam, & quod possint in officio annuente Superiore remanere, ubi nulla fraus, vel dolus intercessit, & nulla ad sit Monialium oppositio, nec contradictio, prout accidit in casu, super quo scripsit; quæ doctrina poterit in praxi tute sequi, dummodo in casu hoc contingibi-

- li, concurrant circumstantiæ hic supra
mox expressæ, & recensitæ.
- 7 Nulla quoque esset electio Superiorissæ,
si fieret de Moniali non habente qualita-
tes, & requisita Concilii Trid. vel esset
illegitimè nata, vel corrupta (de quibus
dicam infra) vel excommunicata, suspen-
sa, aut interdicta, quamvis tolerata, nam
hæ omnes sunt ineligibiles, ni Papa, aut
Sac. Cong. dispenset, & nisi censura, ab-
solutione tollatur, ut latè ostendit Passer-
rin. *de elect. cap. 40. à n. 40. ad 78.* Bonac-
cin. *de excomm. disp. 2. quæst. 2. punct. 4. n.*
1. & 3.
- 8 Electio secreta dicitur non solum illa,
quæ juxtà Statuta Ordinum Monialium
fit per schedulas; sed etiam illa, quæ fit
per scrutinium auriculare, juxta Decretum
Concilii Trid. *sess. 25. cap. 7. de regul.*
ibi - is verò, qui electioni præest, claustra,
Monasterii non ingrediatur, sed antè Can-
cellorum fenestellam, vota singularum au-
diat, vel accipiat, Hoc autem secretum
auriculare scrutinium, non frangitur,
quandò Episcopus, vel alius Superior, as-
sumit, & adjungit sibi duos, vel tres So-
cios, qui Vota Monialium excipiant, ut
communitè DD. tradunt, quos tacito no-
mine refert, & sequitur Passerin. *de elect.*
d. cap. 40. n. 12. Sperell. *d. dec. 161. n. 2.*
Card. de Luc. *supra Concil. d. dec. 37. n. 10.*
- 9 Verum est tamen, quod hi, quos Superi-
ores Monialium sibi asciscunt, adhiben-
di sunt non tanquam simplices testes; sed
tanquam Scrutatores, qui obligentur, &
teneantur ad secretum; qui enim Vota
audit non tanquam Scrutator, sed ut tes-
tis, potest illa manifestare, nec tenetur
figillo Scrutationis: & ideò scrutinium
coram simplicibus testibus factum, tan-
quam non secretum nullum esset, nec pos-
set à Superiore sanari, ut advertit Pasqua-
lig. *ad Lauret. de Franc. contr. par. 1. n. 687.*
Donat. *in prax. tom. 4. tract. 7. quæst. 10.*
n. m. 5. ubi quod isti Scrutatores in ele-
ctione Abbatissæ faciendâ à Prælato Re-
gulari cum assistentia, & præsentia Epi-
scopi, sint necessarii, alioquin electio ip-
sa sit nulla.
- Quod si post duo scrutinia, electio Ab-
batissæ in Monasteriis Regularibus subje-
ctis, non sortiatur, tunc Prælatus Regu-
laris consulto Episcopo præsentente, termi-
num assignare debet Monialibus ad con-
cordandum, quo elapso si non concordave-
rint, ipse Superior, approbante tamen
Episcopo, ad deputationem Abbatissæ si-
bi benevisæ, poterit devenire. Dixi Epi-
scopo approbante, quia ipse præsidet tan-
quam auctoritatem habens, & ejus mu-
nus est electionem dirigere per modum
Superioris: adè ut electio sine ejus con-
sensu, prorogari, fieri, & confirmari
non debeat, ut bene observat Passerin. *in*
sepè citato cap. 40. nu. 17. & 18. At si ca-
nonicè electa nollet officium sibi imposi-
tum acceptare: posset cogi etiam sub cen-
suris ad acceptandum: nisi renuens assi-
gnaret rationabilem causam refutationis,
Donat. *prax. rer. regul. tom. 2. tract. 7. n. 2.*
quia Religiosi non habent velle, nec nol-
le nisi dependentè à Prælatis.